

Consumenten zijn niet in de stemming om hun uitgaven op te schroeven. Bovendien daalt de export. Mede daardoor krimpt de economie dit jaar met 3,3%. Wel vallen de prijsstijgingen mee en worden huizen beter betaalbaar voor starters.

Economisch dal

De economische recessie heeft voordelen – minder files, eerder een tafeltje in een restaurant – maar er zijn ook duidelijke nadelen zoals een dalende werkgelegenheid. De economische vooruitzichten zijn de laatste maanden helaas niet verbeterd. Het ING Economisch Bureau gaat er vanuit dat de economie dit jaar met 3,3% zal krimpen en volgend jaar geen groei zal laten zien. Op meerdere fronten zit het economisch tegen. De export krijgt een behoorlijke tik omdat onze buitenlandse handelspartners minder kopen. De industrie en de transportsector merken dit op korte het meest. Omdat producten minder gretig aftrek vinden, zijn er ook minder uitbreidingsinvesteringen nodig, wat we bijvoorbeeld terugzien in de bouw. Uiteindelijk is de economische teruggang voelbaar in bijna alle sectoren. Zorg en onderwijs zijn positieve uitzonderingen.

Consumenten voorzichtig

Consumenten gaven in januari meer uit dan een jaar eerder, vooral omdat het koude weer voor hogere stookkosten zorgde. Of consumenten het geld willen laten rollen valt beter af te lezen aan grote uitgaven, zoals aan auto's of meubels. Dit soort bestedingen daalt. Zo werden in het eerste kwartaal bijna een kwart minder personenauto's verkocht in vergelijking met een jaar eerder. Voor heel 2009 gaat het ING Economisch Bureau uit van een dalende consumptie (met 1,1%). Zowel sentiment als geld spelen een rol. De stemming is er niet naar om veel uit te geven: het consumentenvertrouwen staat op het laagste punt in bijna zes jaar. Voor werknemers stijgt weliswaar de koopkracht, maar nemen de zorgen over werkloosheid toe. Beleggende huishoudens – één op de vijf – hebben het afgelopen jaar veel geld verloren. En veel gepensioneerden zien dat hun pensioen achterblijft bij de prijsstijging. Consumenten hebben dus verschillende redenen voor zuinigheid.

Prijzen vallen mee

De zwakke wereldeconomie creëert ook meevallers. Zo is er minder vraag naar olie waardoor de prijs in euro's ongeveer is gehalveerd ten opzichte van vorig jaar. Automobilisten betalen sinds november minder dan 1,30 euro voor een liter benzine. Dat soort prijzen zagen we vier jaar geleden voor het laatst. De energietarieven voor huishoudens reageren met vertraging en zullen vanaf juli gaan dalen. Vorig jaar

stegen de voedselprijzen flink maar dat is nu voorbij. De verwachting is zelfs dat consumenten wat goedkoper uit zullen zijn voor voedingsmiddelen in de komende kwartalen. In het algemeen concurreren bedrijven in een recessie hard om de gunst van de klant, onder andere met scherpe prijzen. Wij verwachten dat de inflatie dit jaar zal uitkomen op 1,3%.

Pakket maatregelen tegen de crisis

In de strijd tegen de recessie haalt het kabinet investeringen naar voren en laat het begrotingstekort oplopen. Nu bezuinigen zou de economie verder in de min drukken. Het kabinet wacht dus terecht tot de economie het toelaat in 2011 of later. Wel is het zaak om in verband met de vergrijzing de begroting op lange termijn op orde te brengen. Dat zal meer vergen dan de aangekondigde maatregelen zoals verhoging van de AOW-leeftijd. Meer duidelijkheid over verdere bezuinigingsmaatregelen of belastingverhogingen kan de onzekerheid van consumenten verminderen.

Minder woningverkopen

In februari lag het aantal verkochte woningen volgens het Kadaster 41% lager dan een jaar eerder, de huizenprijzen 0,5%. De laatste jaren zijn huizen minder betaalbaar geworden en om dubbele woonlasten te voorkomen willen veel mensen eerst van hun oude woning af alvorens een nieuw huis te kopen. Het grotere woningaanbod zet de prijzen onder druk. Het ING Economisch Bureau gaat er vanuit dat huizen in december ruim 5% goedkoper zullen zijn dan een jaar eerder. In combinatie met een lagere rente worden huizen daardoor beter bereikbaar voor starters.

Economie in cijfers

	2008	2009	2010
	% t.o.v. jaar eerder		
Economische groei	2,1	-3,3	0,0
Consumentenuitgaven	1,6*	-1,1	-0,7
Consumentenprijzen	2,5	1,3	1,0
Huizenprijzen (december)	1,6	-5,3	-0,3
	% per einde periode		
ECB-rente	2,5	1,0	1,5
Tienjaarsrente	3,0	3,1	3,7
	% gemiddeld		
Werkloosheid	3,9	5,4	8,6

Bron: CBS, Kadaster, Ecwin

Ramingen ING EB cursief

* 1,1% als eigen risico in de zorg buiten beschouwing blijft

Disclaimer

Deze publicatie is geschreven uit naam van de ING. De in deze publicatie neergelegde opvattingen zijn gebaseerd op de door de ING vergaarde informatie en door de ING betrouwbaar geachte bronnen. Deze gegevens zijn op zorgvuldige wijze in onze analyses verwerkt. Noch de ING, noch medewerkers van de bank kunnen aansprakelijk worden gesteld voor de in deze publicatie eventueel aanwezige onjuistheden. Aan de verstrekte informatie kunnen geen rechten worden ontleend. ING aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor de inhoud van de publicaties of voor informatie die op of via de sites wordt verstrekt. Auteursrecht en rechten ter bescherming van gegevensbestanden zijn van toepassing op deze publicatie. Niets in deze publicatie mag worden gereproduceerd, verspreid of gepubliceerd zonder de uitdrukkelijke vermelding van de ING als bron van deze informatie. De afnemer van deze informatie is verplicht aanwijzingen van de ING betreffende het gebruik van de informatie op te volgen. Nederlands recht is van toepassing.